

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i.. / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	5
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joan F. Ramírez Mesas	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

PROFESSORAT:

Joan Ramírez Mesas és professor d'Ensenyament Secundari de l'especialitat de música des de l'any 1998 . Ha estat professorat del CAP i, posteriorment, del Màster de Formació del Professorat i tutor acadèmic. Ha estat professor associat de la UIB impartint les assignatures de Música als estudis de Mestre en l'especialitat de musical i, d'Història de la música als estudis de 5è curs de la llicenciatura d'Història de l'art. A més, és el professor especialista adscrit a la comissió organitzadora de les PAU de les matèries de: Història de la música i de la dansa, Anàlisi musical II i Arts escèniques. Ha estat tutor i coordinador de pràctiques dels alumnes del Màster de Formació del Professorat. Ha desenvolupat funcions com Aessor Tècnic Docent (ATD) a la Conselleria d'Educació i Universitat en les Direccions Generals d'Ordenació, Innovació i Inspecció Educativa i de Personal Docent.

ASSIGNATURA:

L'assignatura Didàctica específica. Metodologia i recursos en el procés d'ensenyament i aprenentatge és una de les tres assignatures del mòdul d'Aprenentatge i ensenyament del bloc específic del Màster de formació del professorat. Les altres assignatures d'aquest mòdul són Didàctica específica. Disseny i desenvolupament curricular i Didàctica específica. Avaluació.

Totes tres assignatures, doncs, conformen el mòdul de didàctica específica i són, per tant, complementàries. A més a més, conjuntament constitueixen l'element fonamental del Màster, cosa que es comprova atesa la càrrega lectiva (són les que tenen més pes en nombre de crèdits ECTS -5- del Màster, llevant les pràctiques docents i l'elaboració del Treball final de màster).

L'assignatura de Disseny i desenvolupament curricular pretén donar a conèixer a l'alumnat els continguts curriculars de les matèries pròpies de l'especialització. L'assignatura de Metodologia i recursos vol oferir estratègies i recursos per facilitar l'aprenentatge de l'alumnat, és a dir, com possibilitar que els alumnes aprenguin. I l'assignatura d'Avaluació presenta els elements essencials d'avaluació (procediments, instruments, criteris, etc.), com a indicadors amb intencions d'establir el grau d'assoliment de les competències i destaca la importància d'avaluar també el procés d'ensenyament i aprenentatge per tal de fer-lo més ajustat a les necessitats de l'alumnat.

Guia docent

Totes tres assignatures s'inicien durant el primer període del Màster per possibilitar que un cop l'alumne realitza les pràctiques en centres docents, tenguí els coneixements i les habilitats necessaris per desenvolupar la seva tasca docent en la pràctica i pugui avaluar-la. És imprescindible, doncs, la coordinació amb els tutors de pràctiques en els centres docents i alhora la coordinació entre el professorat de totes tres assignatures.

L'objectiu general d'aquesta assignatura és oferir la possibilitat que el professorat de secundària i batxillerat adquireixi les estratègies i les habilitats necessàries per planificar i desenvolupar la tasca docent que haurà de dur a terme al centre i a l'aula. Entre aquestes estratègies destacam la d'adquirir informació sobre els aspectes teòrics i pràctics del procés d'ensenyament i aprenentatge, la d'utilitzar aquesta informació com a base per desenvolupar una aproximació personal a l'ensenyament, la de planificar unitats didàctiques i posar-les en pràctica, la de reflexionar sobre aspectes teòrics i sobre l'efectivitat de la pròpia pràctica, la de treballar cooperativament en la planificació i reflexió, etc.

Requisits

Requisits generals d'accés al Màster

(Pel correcte desenvolupament del curs, és imprescindible que els alumnes facin un bon assoliment dels continguts corresponents a les assignatures del Mòdul 1)

Competències

Específiques

- * Transformar els currículums en programes d'activitats.
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia) adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat de Música.
- * Adquirir criteris i destreses per a la selecció o elaboració de recursos didàctics.
- * Elaborar propostes basades en l'adquisició de coneixements, destreses i aptituds intel·lectuals i emocionals, i comprendre les possibles disfuncions que afecten l'aprenentatge.
- * Desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques que considerin la diversitat de l'alumnat, adaptant l'acció educativa i orientadora a les seves diferents característiques personals i col·lectives.
- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten alumnes amb diferents capacitats i ritmes d'aprenentatge.
- * Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge que, basant-se en el treball individual i cooperatiu, facilitin l'aprenentatge de la matèria i fomentin l'educació en valors, la igualtat de drets, la ciutadania, el respecte als drets humans.
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula i desenvolupar les estratègies adequades per estimular l'esforç, promoure l'aprenentatge autònom, la confiança i iniciativa personals i fomentar un clima positiu de convivència.
- * Relacionar els continguts de la matèria amb els de les altres, per tal de desenvolupar experiències interdisciplinars.
- * Conèixer els recursos educatius, amb especial atenció als relacionats amb les TIC, i la seva utilització com a suport a les activitats d'ensenyament-aprenentatge.
- * Analitzar i qüestionar les pròpies concepcions sobre els diferents aspectes relacionats amb la professió docent.

Guia docent

Genèriques

- * Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- * Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada (Música, Anàlisi musical, Llenguatge i pràctica musical i Història de la música i de la dansa).
- * Concretar el currículum que es vagi a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva del mateix; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- * Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure la seva capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que facilitin l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- * Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Les diferents formes de dur a terme un acte docent, el camí utilitzat i la utilització dels recursos més adients, són la garantia d'èxit, per la qual cosa, es fa necessari analitzar l'escenari i els subjectes a qui va dirigit.

Continguts temàtics

- Tema 1.. Els models didàctics.
- Tema 2.. La transposició didàctica.
- Tema 3.. Les orientacions didàctiques en els diferents tipus de continguts.
- Tema 4.. L'anàlisi de les necessitats formatives.
- Tema 5.. Les estratègies metodològiques.
- Tema 6.. Els diferents tipus d'activitats: disseny, selecció i seqüenciació.
- Tema 7.. L'organització del treball a l'aula.
- Tema 8.. La comunicació en l'aula.
- Tema 9.. L'anàlisi, elaboració i ús dels recursos (materials, audiovisuals, TIC, etc.).
- Tema 10.. El context com a recurs.
- Tema 11.. Els espais, els equipaments i les instal·lacions.
- Tema 12.. La metodologia i l'atenció a la diversitat.

Metodologia docent

Si tenim en compte la transposició didàctica, no seria coherent fonamentar-se en les classes teòriques com a model d'ensenyament i aprenentatge; per la qual cosa, la metodologia utilitzada serà activa i que promogui la participació de tots els estudiants, així doncs, es partirà de l'anàlisi de les concepcions i idees prèvies i construir, de manera canalitzada, el conjunt de coneixements temàtics específics.

Volum de treball

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Seminaris i tallers	La pluri-intervenció	Grup mitjà (M)	Fonamentació de la pràctica docent des de la pluri-intervenció on les decisions siguin consensuades.	15
Avaluació	La resolució de situacions en la pràctica educativa.	Grup petit (P)	Propostes de resolució de situacions i casos pràctics justificant i argumentant les decisions adoptades i el procés elegit.	5
Avaluació	L'exposició didàctica.	Grup petit (P)	Presentació de models didàctics mitjançant la utilització de la informació dins del procés d'ensenyament i aprenentatge fent ús del recursos i materials més adients.	10

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	El portfoli digital i documental.	Elaboració, de manera estructurada, d'un portfoli digital (web-site) i documental, que reculli el conjunt d'activitats presentades, la metodologia utilitzada i els recursos i materials utilitzats.	80
Estudi i treball autònom individual o en grup	La recerca i utilització de la informació.	Recerca i adequació de la informació oral, escrita, audiovisual, digital o multimèdia, als interessos i possibilitats dels alumnes.	15

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 1

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

"El que les persones mesuren, de quina manera ho mesuren i quina importància atorguen a l'indicador, determinarà el que s'obté, de quina manera s'aconsegueix i alguna cosa de la mateixa importància: el que roman ignorat"

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

La pluri-intervenció

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Fonamentació de la pràctica docent des de la pluri-intervenció on les decisions siguin consensuades.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10%

La resolució de situacions en la pràctica educativa.

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Propostes de resolució de situacions i casos pràctics justificant i argumentant les decisions adoptades i el procés elegit.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	20%

L'exposició didàctica.

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Presentació de models didàctics mitjançant la utilització de la informació dins del procés d'ensenyament i aprenentatge fent ús del recursos i materials més adients.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	30%

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10982 - Didàctica Específica: Metodologia i Recursos en el Procés d'Ensenyament i..
Grup	Grup 1

El portfoli digital i documental.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Elaboració, de manera estructurada, d'un portafoli digital (web-site) i documental, que reculli el conjunt d'activitats presentades, la metodologia utilitzada i els recursos i materials utilitzats.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 30%

La recerca i utilització de la informació.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Recerca i adequació de la informació oral, escrita, audiovisual, digital o multimèdia, als interessos i possibilitats dels alumnes.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A més dels articles i documents que es lliuraran a l'aula, i aquella informació que estarà a l'abast a: <http://sites.google.com/site/mfpmusica/home>, els estudiants poden ampliar els continguts de l'assignatura mitjançant la bibliografia següent:

Bibliografia bàsica

ZABALA VIDIELLA, A: La pràctica educativa. cómo enseñar. Ed. Graó. Barcelona 1995
HERNÁNDEZ, F.: La organización del currículum por proyectos de trabajo. Ed. Graó. Barcelona 1992
ZABALA, A (diversos autors): El constructivismo en el aula. Ed. Graó. Barcelona 1993
GALLEGO, J.: Las estrategias cognitivas en el aula. Ed. Escuela Española. Madrid 1997
MONEREO (Coor.): E estrategias de enseñanza y aprendizaje . Ed. Graó. Barcelona 1994
ANTÚNEZ, S. (diversos autors): Del proyecto educativo de centro a la programación de aula. Ed. Graó
NOGUEROL, A.: Técnicas de aprendizaje y estudio . Ed. Graó. Barcelona 1994
ESCAMILLA, A.: Las competencias básicas. Ed. Graó. Barcelona 2008

Bibliografia complementària

GIRALDEZ, Andrea (Coor.): Didáctica de la música. Ed. Graó. Barcelona 2010.
ESCAMILLA, A.: Las competencias en la programación de aula. Ed. Graó. Barcelona 2009
GIRALDEZ, Andrea (Coor.): Complementos de formación disciplinar. Ed. Graó. Barcelona 2010.
TORRES, J.: Globalización y interdisciplinariedad: el currículum integrado. Ed. Morata. Madrid 1996.

Altres recursos

<http://sites.google.com/site/mfpmusica/home> (Web-site del Màster de formació de professors de música)
<http://www.weib.caib.es/> (Conselleria d'educació, cultura i d'universitats)